

Szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłata pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Dz.U.2019.431 z dnia 2019.03.06

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 6 marca 2019r.

Wejście w życie:

7 marca 2019 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹

z dnia 1 marca 2019 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627 oraz z 2019 r. poz. 83) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zwanym dalej "programem", w tym:

- 1) formę i tryb składania wniosków o przyznanie tej pomocy, zwanej dalej "pomocą", oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o przyznanie pomocy;
- 3) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o przyznaniu pomocy, zwana dalej "umową";
- 4) przypadki, w których następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa rolnego lub jego części jest przyznawana pomoc, oraz warunki i tryb przyznawania tej pomocy.

§ 2.

1. Pomoc przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 18 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1305/2013", jeżeli:

1) jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:

- a) gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 55³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 80) obejmującego co najmniej 1 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami lub
- b) nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299 i 303) w brzmieniu z dnia 12 grudnia 2014 r.

- położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej "gospodarstwem";

2) w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, prowadzi działalność rolniczą w zakresie produkcji zwierzęcej lub roślinnej, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb, i działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych;

3) został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej "numerem identyfikacyjnym";

4) w roku składania wniosku o przyznanie pomocy lub w co najmniej jednym z dwóch lat poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy:

a) w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, wystąpiły szkody spowodowane co najmniej przez jedno ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2047 oraz z 2018 r. poz. 650 i 2124) i szkody te, oszacowane przez komisję, o której mowa w art. 4 ust. 7 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2137 oraz z 2018 r. poz. 1669, 2073 i 2212), zwaną dalej "komisją", w danym roku kalendarzowym:

- wynoszą co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie - w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich w rozumieniu ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), zwanych dalej "zwierzętami gospodarskimi", lub rybach,
- dotyczą składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1-6, lub

b) powiatowy lekarz weterynarii nakazał temu rolnikowi, w drodze decyzji, zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń w związku z wyznaczeniem gospodarstwa, którego jest posiadaczem, jako ogniska tej choroby zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt albo w związku ze zlokalizowaniem tego gospodarstwa na obszarze zapowietrzonym albo zagrożonym, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a:

- w dniu wydania tej decyzji świnie, których dotyczyła ta decyzja, stanowiły co najmniej 30% świń będących w posiadaniu rolnika,
- po wykonaniu tej decyzji w siedzibie stada w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546 oraz z 2018 r. poz. 1642), w której przebywały świnie, których dotyczyła ta decyzja, rolnik nie utrzymuje świń.

2. Liczbę świń zabitych albo padłych, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b, ustala się na podstawie protokołu, o którym mowa w § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania (Dz. U. poz. 1161), a liczbę świń będących w posiadaniu rolnika ustala się na podstawie rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

3. Pomocy nie przyznaje się rolnikowi, o którym mowa w art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013, zwanemu dalej "rolnikiem", któremu powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b, zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń, jeżeli temu rolnikowi została przyznana pomoc w ramach poddziałania "Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

4. W przypadku rolnika będącego osobą fizyczną pomoc jest przyznawana, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. 1 rolnik ten ponadto, nie później niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, jest:

- 1) obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) pełnoletni.

5. Warunki przyznania pomocy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powinny być spełnione nie później niż w dniu:

- 1) wystąpienia szkody, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. a;
- 2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. b.

6. W przypadku rolnika będącego osobą prawną, z wyjątkiem przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną, albo spółką osobową w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577, z późn. zm.) pomoc jest przyznawana, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. 1 rolnik został ponadto wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym nie później niż w dniu:

- 1) wystąpienia szkody, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w

ust. 1 pkt 4 lit. a;

2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. b.

7. W przypadku przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału, pomoc jest przyznawana, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. 1 jego oddział został ponadto wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym nie później niż w dniu:

1) wystąpienia szkody, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. a;

2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. b.

8. W przypadku rolnika będącego wspólnikiem spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli:

1) spełnia warunki przyznania pomocy określone w ust. 1 pkt 1 i 4, a gospodarstwo, w którym wystąpiły zdarzenia określone w ust. 1 pkt 4 lit. a lub b, stanowi wkład wniesiony do tej spółki;

2) w ramach umowy tej spółki jest prowadzona działalność rolnicza w zakresie określonym w ust. 1 pkt 2;

3) tej spółce został nadany numer identyfikacyjny;

4) każdy ze wspólników będący osobą fizyczną, nie później niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz jest pełnoletni;

5) każdy ze wspólników będący osobą prawną, z wyjątkiem przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną, albo spółką osobową w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych został wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym nie później niż w dniu:

a) wystąpienia szkody, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. a,

b) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. b;

6) oddział każdego przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tego oddziału, został wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym nie później niż w dniu:

a) wystąpienia szkody, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. a,

b) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 lit. b.

§ 3.

1. Pomoc przyznaje się na operację:
 - 1) zapewniającą odtworzenie składu gospodarstwa, który uległ zniszczeniu bądź uszkodzeniu - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;
 - 2) umożliwiającą odtworzenie potencjału produkcji rolnej w gospodarstwie przez realizację inwestycji niezwiązanej z produkcją świń - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
 - 3) obejmującą wyłącznie inwestycje związane bezpośrednio z działalnością rolniczą, w tym również przygotowaniem do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie; w przypadku gdy operacja jest związana bezpośrednio z działalnością rolniczą w zakresie produkcji zwierzęcej, operacja może obejmować wyłącznie inwestycje związane z produkcją zwierzęcą w zakresie zwierząt gospodarskich, z tym że w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b - w zakresie zwierząt gospodarskich innych niż świnie;
 - 4) uzasadnioną ekonomicznie, w tym pod względem racjonalności jej kosztów;
 - 5) której koszty kwalifikowalne nie są finansowane z udziałem innych środków publicznych;
 - 6) spełniającą wymagania określone przepisami prawa mającymi zastosowanie do inwestycji realizowanych w ramach operacji;
 - 7) której realizacja nie jest możliwa bez udziału środków publicznych;
 - 8) o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł.
2. Pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - 1) operacja będzie realizowana nie więcej niż w dwóch etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową, nastąpi w terminie:
 - a) 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy - w przypadku operacji realizowanych w dwóch etapach,
 - b) 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy - w przypadku operacji realizowanych w jednym etapie- lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.;
 - 2) złożenie wniosku o płatność pośrednią nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy;
 - 3) płatność końcowa będzie obejmować nie mniej niż 25% łącznej planowanej wysokości pomocy.
3. Przez wniosek o płatność:
 - 1) pośrednią - rozumie się wniosek o płatność składany po zrealizowaniu każdego z etapów operacji, jeżeli dany etap nie jest etapem końcowym;
 - 2) końcową - rozumie się wniosek o płatność składany po zrealizowaniu całej operacji.
4. W przypadku operacji obejmujących inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu:
 - 1) pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - a) operacja będzie realizowana nie więcej niż w pięciu etapach,

b) złożenie pierwszego wniosku o płatność pośrednią nastąpi w terminie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy, przy czym złożenie pierwszego wniosku o płatność pośrednią w odniesieniu do części operacji obejmującej wyłącznie inwestycje niepolegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu nastąpi w terminie określonym w ust. 2 pkt 2,

c) wniosek o płatność będzie składany nie częściej niż co 6 miesięcy,

d) zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową nastąpi w terminie 60 miesięcy od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r., przy czym złożenie ostatniego wniosku o płatność w odniesieniu do części operacji obejmującej wyłącznie inwestycje niepolegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu nastąpi w terminach określonych w ust. 2 pkt 1;

2) nie stosuje się przepisu ust. 2 pkt 3.

§ 4.

1. Pomoc przyznaje się w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty:

1) budowy, przebudowy lub remontu budynków, przy czym w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a - wyłącznie tych budynków, które nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 473 i 2448 oraz z 2019 r. poz. 125), lub budowli, wykorzystywanych wyłącznie do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi), wraz z zakupem lub montażem instalacji technicznej, zakupem wyposażenia, kosztami rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, pod warunkiem że rozbiórka jest niezbędna do realizacji operacji;

2) zakupu nowych maszyn, urządzeń, tuneli foliowych oraz innego wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w szczególności sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, lub urządzeń do przygotowania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania i konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka;

3) odtwarzania:

a) plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a,

b) potencjału produkcji rolnej w gospodarstwie przez zakładanie plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej

niż 5 lat - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b

- przy czym w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w wykazie gatunków roślin, których odmiany podlegają rejestracji oraz których materiał siewny może być wytwarzany, oceniany i kontrolowany, ogłoszonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633 oraz z 2018 r. poz. 650), kosztem kwalifikowalnym jest zakup materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych lub materiału szkółkarskiego CAC w rozumieniu tej ustawy, zakupionego u podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców zgodnie z art. 87 tej ustawy;

4) zakupu zwierząt gospodarskich wchodzących w skład stada podstawowego w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

5) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz zakupu patentów i licencji służących wsparciu prowadzonej działalności rolniczej;

6) zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej;

7) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, o których mowa w pkt 2, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;

8) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej "kosztami ogólnymi".

2. Do kosztów ogólnych zalicza się koszty:

1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:

- a) kosztorysów,
- b) projektów budowlanych lub architektoniczno-budowlanych,
- c) operatów wodnoprawnych,
- d) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
- e) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
- f) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
- g) projektów technologicznych;

2) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego;

3) związane z kierowaniem robotami budowlanymi.

3. Do kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6, zalicza się koszty transportu do miejsca realizacji operacji materiałów służących realizacji operacji oraz maszyn i urządzeń objętych operacją, a także koszty montażu.

4. Pomoc nie obejmuje kosztów innych niż określone w ust. 1-3, w szczególności:

- 1) nabycia nieruchomości;
- 2) podatku od towarów i usług (VAT);
- 3) nabycia rzeczy używanych;
- 4) leasingu zwrotnego, kosztów związanych z umową leasingu, w szczególności marży finansującego oraz ubezpieczenia;
- 5) kosztów dostosowania gospodarstwa do norm lub wymogów Unii Europejskiej;

- 6) kosztów odtworzenia uszkodzonego lub zniszczonego budynku, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a.
5. Pomoc przyznaje się w wysokości do 80% kosztów kwalifikowalnych.
6. W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.
7. Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne uwzględnia się w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych.

§ 5.

1. Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości:
- 1) wartości:
 - a) szkód w składniku gospodarstwa, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie, oszacowanych przez komisję, którego odtworzenia dotyczy wnioski o przyznanie pomocy, pomniejszonej o kwotę odszkodowania uzyskanego z tytułu ubezpieczenia tego składnika gospodarstwa uszkodzonego lub zniszczonego w wyniku wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od ryzyka wystąpienia takich zdarzeń - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a,
 - b) szacowania zwierząt określonej na podstawie protokołu szacowania zwierząt, o którym mowa w § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
 - 2) limitu, który w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.
2. Ustalając wartość szkody w składniku gospodarstwa, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie, oszacowaną przez komisję wartość szkody powstałej w roku składania wniosku o przyznanie pomocy lub w co najmniej jednym z dwóch lat poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy uwzględnia się wyłącznie wtedy, gdy w danym roku kalendarzowym wystąpiły również szkody w produkcji rolnej wynoszące co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret pierwsze.
3. Jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, ważnej na dzień wystąpienia szkody w składniku gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 lit. a, kwotę pomocy na odtwarzanie tego składnika gospodarstwa pomniejsza się o 50%.
4. Pomniejszenia pomocy, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeżeli rolnik nie zawarł

umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy zawarcia tej umowy co najmniej przez dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich.

5. Przy ustalaniu limitu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej rolnikowi w ramach operacji zrealizowanych i kwot pomocy przyznanej rolnikowi w ramach operacji, których realizacja nie została jeszcze zakończona.

§ 6.

1. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej "Agencją", podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy nie później niż 7 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.

2. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zawiera w szczególności wskazanie dnia rozpoczęcia oraz dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

3. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy nie może być krótszy niż 7 dni.

4. Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, wzory oświadczeń, formularz wniosku o płatność oraz wzór umowy nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 7.

1. W przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a w ramach jednego naboru wniosków o przyznanie pomocy można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie pomocy dotyczący odtworzenia składnika danego gospodarstwa ujętego w protokole komisji.

2. W przypadku złożenia w jednym naborze wniosków o przyznanie pomocy więcej niż jednego wniosku o przyznanie pomocy obejmującego ten sam składnik danego gospodarstwa, który został ujęty w protokole komisji, Agencja rozpatruje tylko ten wniosek, który jako pierwszy wpłynął do Agencji. Na operacje objęte pozostałymi wnioskami o przyznanie pomocy obejmujące ten sam składnik gospodarstwa Agencja nie przyznaje pomocy. Przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zwanej dalej "ustawą", dotyczący odmowy przyznania pomocy stosuje się odpowiednio.

§ 8.

1. Wniosek o przyznanie pomocy składa się w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji. Wniosek o przyznanie pomocy składa się osobiście lub przez upoważnioną osobę albo przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2188).

2. Wniosek o przyznanie pomocy może być złożony również osobiście albo przez upoważnioną osobę za pośrednictwem biura powiatowego Agencji znajdującego się na

obszarze właściwości miejscowej oddziału regionalnego właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji.

3. Wniosek o przyznanie pomocy złożony za pośrednictwem biura powiatowego lub w oddziale regionalnym Agencji, który nie jest właściwy, biuro powiatowe lub oddział regionalny przekazuje niezwłocznie do właściwego oddziału regionalnego Agencji.

4. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy osobiście albo przez upoważnioną osobę bezpośrednio w oddziale regionalnym Agencji albo za pośrednictwem biura powiatowego Agencji, z chwilą złożenia wniosku Agencja wydaje potwierdzenie jego złożenia zawierające datę wpływu, opatrzone pieczęcią Agencji oraz podpisane przez osobę przyjmującą wniosek. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy za pośrednictwem biura powiatowego Agencji lub w oddziale regionalnym Agencji, który nie jest właściwy, za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień złożenia wniosku w tym biurze lub oddziale.

5. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy przez nadanie przesyłką rejestrowaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień, w którym nadano tę przesyłkę.

§ 9.

1. Wniosek o przyznanie pomocy zawiera dane niezbędne do jej przyznania, w szczególności:

1) numer identyfikacyjny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy albo numer identyfikacyjny:

- a) jego współmałżonka, jeżeli wyraził zgodę na nadanie mu tego numeru - w przypadku osoby fizycznej,
- b) spółki cywilnej, której jest współnikiem - w przypadku wspólnika spółki cywilnej,
- c) współposiadacza gospodarstwa, jeżeli wyraził zgodę na nadanie mu tego numeru - w przypadku gdy gospodarstwo jest przedmiotem współposiadania;

2) dane podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy:

- a) imię i nazwisko albo nazwę,
- b) miejsce zamieszkania albo siedzibę i adres,
- c) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile został nadany,
- d) numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) - w przypadku osoby fizycznej, a jeżeli osoba ta nie posiada obywatelstwa polskiego - kod kraju, numer paszportu lub innego dokumentu tożsamości,
- e) numer identyfikacji podatkowej (NIP) - o ile został nadany;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oddziału przedsiębiorcy zagranicznego, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału - w przypadku takiego przedsiębiorcy;

4) charakterystykę prowadzonej działalności;

5) wysokość szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;

- 6) wysokość oszacowanej wartości świń zabitych lub padłych - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
 - 7) opis planowanej operacji, w tym określenie miejsca jej realizacji, celów, zakresu i kosztów;
 - 8) plan finansowy operacji;
 - 9) informacje dotyczące gospodarstwa;
 - 10) informację o załącznikach;
 - 11) oświadczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy związane z pomocą;
 - 12) zestawienie rzeczowo-finansowe operacji;
 - 13) kwotę wnioskowanej pomocy;
 - 14) informację o uzyskanych odszkodowaniach z tytułu ubezpieczenia składników gospodarstwa, których odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1-6 - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a.
2. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się:
- 1) plan rozmieszczenia na terenie gospodarstwa budynków, budowli i plantacji wieloletnich oraz rzuty budynków służących do produkcji rolnej wraz z rozplanowaniem wewnętrznym - w przypadku operacji nie dotyczącej wyłącznie zakupu maszyn lub urządzeń, które będą wykorzystywane wyłącznie poza budynkami i budowlami;
 - 2) kopię pełnomocnictwa - w przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy działa przez pełnomocnika;
 - 3) kopię umowy spółki cywilnej - w przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej;
 - 4) kopię uchwały wspólników spółki cywilnej upoważniającej wspólnika tej spółki do złożenia wniosku o przyznanie pomocy w imieniu wspólników, jeżeli umowa spółki nie zawiera takiego upoważnienia - w przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej i wspólnik składa wniosek w imieniu wspólników;
 - 5) kosztorys inwestorski - w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję polegającą na budowie, przebudowie lub remoncie;
 - 6) numer księgi wieczystej - jeżeli operacja będzie realizowana w gospodarstwie, w skład którego wchodzi nieruchomości, dla których księga wieczysta jest prowadzona w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 25¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2018 r. poz. 1916 i 2354) - albo kopie dokumentów potwierdzających posiadanie gospodarstwa, jeżeli operacja będzie realizowana w gospodarstwie, w skład którego wchodzi nieruchomości, dla których księga wieczysta nie jest prowadzona w systemie teleinformatycznym;
 - 7) oświadczenie:
 - a) właściciela albo współwłaściciela gospodarstwa albo jego części o wyrażeniu zgody na realizację operacji - w przypadku gdy operacja będzie realizowana w gospodarstwie niestanowiącym własności podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy albo stanowiącym współwłasność podmiotu ubiegającego się o przyznanie

pomocy i nie dotyczy wyłącznie nabycia rzeczy ruchomych, które nie wymagają instalacji,

b) współposiadacza gospodarstwa o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy - w przypadku gdy operacja będzie realizowana w gospodarstwie stanowiącym przedmiot współposiadania,

c) współposiadacza działki ewidencyjnej wchodzącej w skład gospodarstwa o wyrażeniu zgody na ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy - w przypadku gdy operacja będzie realizowana w gospodarstwie, w skład którego wchodzi działka ewidencyjna będąca przedmiotem współposiadania, z wyjątkiem współposiadania nieruchomości w ramach wspólnot gruntowych

- sporządzone na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję;

8) kopie ostatecznych pozwoleń, zezwoleń lub innych decyzji, w tym dotyczących ocen oddziaływania na środowisko, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją, a także kopie innych dokumentów, w tym opinii potwierdzających spełnienie określonych w odrębnych przepisach warunków realizacji inwestycji objętych operacją - w przypadku gdy w ramach operacji będą realizowane tego typu inwestycje;

9) zaświadczenie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii dotyczące warunków utrzymania zwierząt gospodarskich w zakresie niezbędnym do ubiegania się lub otrzymania pomocy finansowej ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - w przypadku gdy operacja jest związana z produkcją zwierzęcą;

10) kopię wniosku o wpis do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, jego małżonkowi, współposiadaczowi gospodarstwa lub spółce cywilnej, której jest współnikiem, nie został nadany numer identyfikacyjny, a w przypadku składania wniosku o wpis tego podmiotu do tej ewidencji łącznie z wnioskiem o przyznanie pomocy - oryginał wniosku;

11) kopię umowy spółki lub statutu spółki - w przypadku podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą prawną lub spółką osobową w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych;

12) informację o numerze wyodrębnionego rachunku bankowego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy przeznaczonego do obsługi zaliczki - w przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy ubiega się o zaliczkę;

13) kopię protokołu, o którym mowa w § 5 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), na którym, w przypadku szkód powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, wystąpienie tych szkód potwierdził dodatkowo wojewoda, sporządzając adnotację na tym protokole - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;

- 14) kopię protokołu, o którym mowa w § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
- 15) kopię decyzji powiatowego lekarza weterynarii nakazującej zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
- 16) kopie decyzji lub innych dokumentów wydanych przez właściwe instytucje ubezpieczeniowe zawierające odmowę albo wysokość wypłaconego lub przewidzianego do wypłaty odszkodowania uzyskanego w związku ze szkodą spowodowaną w gospodarstwie w wyniku wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;
- 17) oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wypłaconych lub przewidzianych do wypłaty odszkodowaniach z tytułu ubezpieczenia składników gospodarstwa, których odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1-6, uszkodzonych lub zniszczonych w wyniku wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;
- 18) kopie dokumentów potwierdzających objęcie upraw rolnych ubezpieczeniem obowiązkowym w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na dzień wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a;
- 19) kopie dokumentów potwierdzających, że rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy co najmniej przez dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie dołączył dokumentów, o których mowa w pkt 18;
- 20) kopię projektu budowlanego - w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję polegającą na budowie, przebudowie lub remoncie, na realizację której wymagane jest uzyskanie pozwolenia na budowę;
- 21) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie kosztorysu inwestorskiego dołączonego do wniosku o przyznanie pomocy wraz z opisem zakresu planowanych robót budowlanych i szkicem sytuacyjnym rozmieszczenia przedmiotu objętego operacją w stosunku do pozostałych budynków lub budowli na terenie gospodarstwa rolnego - w przypadku operacji obejmujących

inwestycję polegającą na budowie, przebudowie lub remoncie, niewymagającą pozwolenia na budowę;

22) inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do przyznania pomocy.

3. Kopie dokumentów dołącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub podmiot, który wydał dokument, albo poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

4. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy informuje Agencję, w formie pisemnej, o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem o przyznanie pomocy niezwłocznie po ich zaistnieniu.

§ 10.

1. Jeżeli wniosek o przyznanie pomocy nie zawiera numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 1, albo nie dołączono do niego wniosku o wpis do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, albo jego kopii lub wniosek o przyznanie pomocy nie został złożony w terminie, o którym mowa w § 6 ust. 2, lub wniosek o przyznanie pomocy nie został złożony w sposób określony w § 8 ust. 1 zdanie drugie i ust. 2, Agencja pozostawia wniosek bez rozpatrzenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w odniesieniu do numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 1, jeżeli numer ten można ustalić w ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

3. Jeżeli we wniosku o przyznanie pomocy nie wskazano adresu podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych lub podmiot ten pisemnie poinformował o rezygnacji z ubiegania się o pomoc, wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 11.

1. Jeżeli wniosek o przyznanie pomocy nie spełnia wymagań innych niż określone w § 10 ust. 1 i 3 lub został wypełniony nieprawidłowo, Agencja wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, chyba że zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki nieprzyznania pomocy.

2. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy pomimo wezwania nie usunął braków w wyznaczonym terminie, Agencja wzywa ponownie ten podmiot, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, pomimo powtórnego wezwania, nie usunął wszystkich braków wskazanych przez Agencję, Agencja nie przyznaje pomocy.

Przepis art. 35 ust. 1 ustawy dotyczący odmowy przyznania pomocy stosuje się odpowiednio.

4. Złożony wniosek o przyznanie pomocy nie może być zmieniany przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie kwoty wnioskowanej pomocy przez jej zwiększenie lub w zakresie planu finansowego operacji lub zestawienia rzeczowo-finansowego operacji, z

wyłączeniem zmian wynikających z wezwań Agencji.

§ 12. Pomoc jest przyznawana według kolejności wpływu do Agencji wniosków o przyznanie pomocy spełniających wymagania określone w § 9.

§ 13.

1. W terminie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy Agencja:
 - 1) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy - w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy;
 - 2) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy - w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, Agencja wyznacza niezwłocznie podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.
3. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie stawiał się w wyznaczonym przez Agencję terminie w celu zawarcia umowy albo odmówił jej podpisania, Agencja nie przyznaje pomocy, chyba że podmiot ten zawarł umowę w innym terminie:
 - 1) uzgodnionym z Agencją przed upływem terminu wyznaczonego w wezwaniu, o którym mowa w ust. 2, nie dłuższym niż miesiąc, albo
 - 2) wyznaczonym przez Agencję, nie dłuższym niż 21 dni od dnia, na który został wyznaczony poprzedni termin zawarcia umowy.

§ 14.

1. W razie uchybienia terminu wykonania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy Agencja, na prośbę tego podmiotu, przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy:
 - 1) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia;
 - 2) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin;
 - 3) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.
2. Przywrócenie terminu do złożenia prośby, o której mowa w ust. 1, jest niedopuszczalne.

§ 15.

1. Wezwanie przez Agencję podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy wydłuża termin, o którym mowa w § 13 ust. 1, o czas wykonania przez ten podmiot tych czynności.
2. Jeżeli w trakcie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy jest niezbędne uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości co do możliwości przyznania pomocy, termin, o którym mowa w § 13 ust. 1, wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania tych wyjaśnień lub opinii lub wyjaśnienia tych wątpliwości, o czym Agencja informuje, w formie pisemnej, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy.

§ 16.

1. W razie śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą

fizyczną, rozwiązania, połączenia lub podziału podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa tego podmiotu w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, następcą prawnym tego podmiotu albo nabywcą gospodarstwa lub jego części nie może wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce tego podmiotu.

2. Wniosek złożony przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, o którym mowa w ust. 1, Agencja pozostawia bez rozpatrzenia z chwilą uprawdopodobnienia zdarzenia określonego w ust. 1.

§ 17.

1. Poza postanowieniami określonymi w art. 36 ust. 1 ustawy umowa może zawierać inne postanowienia dotyczące realizacji operacji, w szczególności zobowiązania beneficjenta dotyczące:

- 1) zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);
- 2) nieprowadzenia chowu lub hodowli świń w siedzibie stada po wykonaniu decyzji, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b;
- 3) osiągnięcia wskaźnika realizacji celu operacji;
- 4) niefinansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych;
- 5) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą;
- 6) informowania Agencji o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy;
- 7) zrealizowania operacji i złożenia wniosku o płatność końcową w terminie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1;
- 8) uwzględnienia wszystkich transakcji związanych z operacją w oddzielnym systemie rachunkowości albo w ramach odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1305/2013;
- 9) przedstawienia dokumentów potwierdzających objęcie składników gospodarstwa, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie, obowiązkowym ubezpieczeniem od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych co najmniej przez jedno ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2-6 i 8-11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które było przyczyną udzielenia pomocy - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a.

2. Zobowiązania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 5, 6 i 9, są wykonywane do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej.

3. Prowadzenie oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1305/2013, odbywa się w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych albo przez prowadzenie zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów beneficjent nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

§ 18.

1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję.

2. Weksel wraz z deklaracją wekslową beneficjent podpisuje w obecności upoważnionego pracownika Agencji. Weksel wraz z deklaracją wekslową składa się w oddziale regionalnym Agencji w dniu zawarcia umowy.

3. Beneficjent będący osobą fizyczną dołącza do umowy oświadczenie:

1) małżonka o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy albo o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej;

2) współwłaściciela albo współwłaścicieli gospodarstwa, a w przypadku gdy współwłaścicielem albo współwłaścicielami są osoby fizyczne - również ich małżonków - o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy albo o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej.

§ 19.

1. Środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane na warunkach określonych w umowie, z tym że środki te są wypłacane, jeżeli beneficjent:

1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł związane z tym koszty, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz warunkami określonymi w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową, a w przypadku gdy został wezwany do usunięcia braków w tym wniosku, zgodnie z § 22 ust. 6 lub 7 - nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania;

2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;

3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych związanych z realizacją operacji.

2. Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości, jeżeli zostały:

1) poniesione:

a) od dnia, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu, a w przypadku kosztów ogólnych - od dnia 1 stycznia 2014 r.,

b) zgodnie z przepisami ustawy określającymi konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy i przepisami wydanymi na podstawie art. 43a ust. 6 ustawy - w

przypadku gdy te przepisy mają zastosowanie,

c) w formie rozliczenia bezgotówkowego;

2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo gdy do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1305/2013.

§ 20. Agencja, na uzasadnioną prośbę beneficjenta, może wyrazić zgodę na zakończenie realizacji operacji lub złożenie wniosku o płatność po upływie terminów określonych w § 3 ust. 2 pkt 1 albo ust. 4 pkt 1 lit. d, w terminie późniejszym, nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia upływu tych terminów, jednak nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.

§ 21. W przypadku operacji obejmujących inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu beneficjent, w terminie określonym w umowie, składa w oddziale regionalnym Agencji albo w biurze powiatowym Agencji, przed planowanym dniem złożenia wniosku o płatność pośrednią, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu, umowę leasingu wraz z harmonogramem spłat.

§ 22.

1. Wniosek o płatność składa się w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji. Wniosek o płatność składa się osobiście lub przez upoważnioną osobę albo przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe.

2. Wniosek o płatność może być również złożony osobiście albo przez upoważnioną osobę za pośrednictwem biura powiatowego Agencji znajdującego się na obszarze właściwości miejscowej oddziału regionalnego właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji.

3. W przypadku złożenia wniosku o płatność osobiście albo przez upoważnioną osobę bezpośrednio w oddziale regionalnym Agencji albo za pośrednictwem biura powiatowego Agencji, z chwilą złożenia wniosku Agencja wydaje potwierdzenie jego złożenia zawierające datę wpływu, opatrzone pieczęcią Agencji oraz podpisane przez osobę przyjmującą wniosek. W przypadku złożenia wniosku o płatność za pośrednictwem biura powiatowego Agencji za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień złożenia wniosku w tym biurze.

4. W przypadku złożenia wniosku o płatność przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień, w którym nadano tę przesyłkę.

5. Do wniosku o płatność dołącza się dokumenty niezbędne do wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, potwierdzające spełnienie warunków wypłaty pomocy, których wykaz zawiera formularz wniosku o płatność.

6. Jeżeli wniosek o płatność nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów, lub wniosek lub dokumenty nie spełniają innych wymagań, Agencja wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

7. Jeżeli beneficjent pomimo wezwania nie usunął braków w wyznaczonym terminie,

Agencja wzywa ponownie beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

8. Jeżeli beneficjent pomimo powtórnego wezwania nie usunął braków, Agencja rozpatruje wnioski o płatność w zakresie, w jakim został wypełniony, oraz na podstawie dołączonych i poprawnie sporządzonych dokumentów.

9. Agencja, w trakcie rozpatrywania wniosku o płatność, może wzywać beneficjenta, w formie pisemnej, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 23.

1. Agencja rozpatruje wniosek o płatność w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia tego wniosku i dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność.

2. Agencja, na uzasadnioną prośbę beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania przez beneficjenta określonych czynności w toku postępowania w sprawie o wypłatę pomocy, przy czym przedłużenie terminów wykonania przez beneficjenta określonych czynności nie może przekroczyć łącznie 30 dni.

3. Do trybu rozpatrywania wniosku o płatność przepisy § 14 i § 15 stosuje się odpowiednio.

§ 24.

1. W razie śmierci beneficjenta będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia lub podziału beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, następcy prawnemu beneficjenta może być przyznana pomoc na operację, którą realizował beneficjent, jeżeli:

1) są spełnione warunki określone w art. 43 ust. 2 ustawy;

2) na następcę prawnego beneficjenta przeszły prawa beneficjenta nabyte w ramach realizacji tej operacji oraz inne jego prawa niezbędne do jej zrealizowania.

2. Wniosek następcy prawnego beneficjenta o przyznanie pomocy, zwany dalej "wnioskiem następcy", składa się w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji, w terminie 2 miesięcy od dnia zaistnienia zdarzenia określonego w ust. 1.

3. Do wniosku następcy dołącza się dokument potwierdzający fakt zaistnienia następstwa prawnego.

4. Jeżeli nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku, spadkobierca beneficjenta dołącza do wniosku następcy oświadczenie o trwającym postępowaniu sądowym o stwierdzenie nabycia spadku ze wskazaniem sądu prowadzącego sprawę i sygnatury aktu sprawy.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, spadkobierca przekazuje Agencji, niezwłocznie od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, odpis tego postanowienia.

6. Jeżeli z prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, albo europejskiego poświadczenia spadkowego wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca,

spadkobierca, który złożył wniosek następcy, dołącza do tego wniosku oświadczenia pozostałych spadkobierców, że wyrażają zgodę na przyznanie pomocy temu spadkobiercy.

7. W przypadku złożenia wniosku następcy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, Agencja nie przyznaje pomocy, o czym informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, podając przyczynę nieprzyznania pomocy. Przepis art. 35 ust. 1 ustawy dotyczący odmowy przyznania pomocy stosuje się odpowiednio.

8. Do wniosku następcy i trybu jego rozpatrywania przepisy § 9 ust. 1 pkt 1, 2, 8 i 9, ust. 2 pkt 1-12, 17, 20 i 21, ust. 3 i 4, § 11 ust. 3, § 10 oraz § 13-15 stosuje się odpowiednio, z tym że termin wykonania przez Agencję czynności określonych w § 13 ust. 1 wynosi 2 miesiące i jest liczony od dnia złożenia wniosku następcy.

9. W przypadku niewykonania przez Agencję czynności określonych w § 13 ust. 1 w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku następcy, Agencja zawiadamia, w formie pisemnej, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin wykonania tych czynności, nie dłuższy niż 2 miesiące.

§ 25.

1. W razie zbycia całości lub części gospodarstwa po przyznaniu pomocy nabywcy gospodarstwa lub jego części pomoc jest przyznawana, na jego wniosek, po uprzednim zgłoszeniu Agencji przez beneficjenta zamiaru zbycia gospodarstwa albo jego części, jeżeli są spełnione warunki określone w art. 43 ust. 2 ustawy.

2. Agencja, w związku ze zgłoszeniem, o którym mowa w ust. 1, ustala, czy względy ekonomiczne uzasadniają zbycie gospodarstwa lub jego części w celu kontynuacji operacji i czy zbycie tego gospodarstwa nie jest sprzeczne z zapewnieniem trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, oraz informuje, w formie pisemnej, beneficjenta o warunkach ubiegania się o przyznanie pomocy przez nabywcę, w tym o okolicznościach faktycznych lub prawnych wykluczających przyznanie pomocy.

3. Dokonując ustaleń, o których mowa w ust. 2, Agencja może żądać od beneficjenta przedłożenia niezbędnych dokumentów lub złożenia wyjaśnień.

4. Wniosek nabywcy o przyznanie pomocy, zwany dalej "wnioskiem nabywcy", składa się w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji, w terminie 2 miesięcy od dnia nabycia gospodarstwa albo jego części.

5. Do wniosku nabywcy dołącza się dokument potwierdzający nabycie gospodarstwa albo jego części.

6. W przypadku złożenia wniosku nabywcy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4, Agencja nie przyznaje pomocy, o czym informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, podając przyczynę nieprzyznania pomocy. Przepis art. 35 ust. 1 ustawy dotyczący odmowy przyznania pomocy stosuje się odpowiednio.

7. Wniosek nabywcy rozpatruje się w terminie 2 miesięcy od dnia jego złożenia.
8. Do wniosku nabywcy i trybu jego rozpatrywania przepisy § 9 ust. 1 pkt 1, 2, 8 i 9, ust. 2 pkt 1-12, 17, 20 i 21, ust. 3 i 4, § 10 ust. 3, § 11 oraz § 13-15 stosuje się odpowiednio, z tym że termin wykonania przez Agencję czynności określonych w § 13 ust. 1 wynosi 2 miesiące i jest liczony od dnia złożenia wniosku nabywcy.
9. W przypadku niewykonania przez Agencję czynności określonych w § 13 ust. 1 w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku nabywcy, Agencja zawiadamia, w formie pisemnej, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin wykonania tych czynności, nie dłuższy niż 2 miesiące.

§ 26.

1. Wysokość pomocy przyznanej następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa lub jego części nie może przekraczać kwoty, która nie została wypłacona temu beneficjentowi.
2. Umowa zawarta z następcą prawnym beneficjenta albo nabywcą gospodarstwa lub jego części określa warunki kontynuowania realizacji operacji.

§ 27.

1. W przypadkach określonych w § 24 i § 25 pomoc przyznaje się następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa lub jego części do wysokości limitu, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 2.
2. Jeżeli suma kwot pomocy wypłaconej w ramach operacji zrealizowanych przez beneficjenta i jego następcę prawnego albo nabywcę gospodarstwa beneficjenta lub jego części i kwot pomocy przyznanej w ramach operacji, których realizacja nie została jeszcze zakończona przez beneficjenta i jego następcę prawnego albo nabywcę gospodarstwa beneficjenta lub jego części, przekracza limit, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, następcą prawnym beneficjenta albo nabywca gospodarstwa lub jego części nie zwraca pomocy wypłaconej przed dniem zaistnienia następstwa prawnego albo nabycia gospodarstwa beneficjenta lub jego części, jeżeli ten następca albo nabywca realizuje zobowiązania beneficjenta.

§ 28. Obliczania i oznaczania terminów związanych z wykonywaniem czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy i wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy dokonuje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny dotyczącymi terminów.

§ 29.

1. Koszty ogólne poniesione przed dniem 2 grudnia 2016 r. podlegają refundacji w pełnej wysokości określonej w § 4 ust. 5, jeżeli zostały:
 - 1) poniesione od dnia 1 stycznia 2014 r.;
 - 2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1305/2013.
2. Do przyznawania i wypłaty środków finansowych z tytułu kosztów ogólnych, o których mowa w ust. 1, przepisu § 19 ust. 2 nie stosuje się.

§ 30. W przypadku gdy w umowach o przyznaniu pomocy zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia znajdują się odesłania do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1858 oraz z 2017 r. poz. 1571), rozumie się przez to odesłania do odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²

¹ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1250).

² Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1858 oraz z 2017 r. poz. 1571), które utraciło moc z dniem 31 stycznia 2019 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz ustawy o lasach (Dz. U. z 2019 r. poz. 83).